

Tại Sao Chúng Ta Không Đọc Bài Thơ Này?

Vân Dại

Đoàn Thị Tảo

Năm sinh: 1945

Quê sinh: Hải Phòng

"Bán cho tôi một xu vô tư
nửa xu nụ cười
Tình một lá thư
là ba xu chẵn
là tôi hết nhẵn
tôi về tôi làm ma cho cây nhẵn

Một trái ổi ương
rút duối bên đường
Tết con gà trống
Tết con gà mái
mâm xôi dứa dại
tôi về tôi làm ma cho cái thì con gái

Thắp mười tám nén hương tôi vái
mười tám ông Bụt trên Chùa
mười tám cái hoa mua
hoa sim
hoa bìm bìm leo giậu".

Đoàn Thị Tảo là ca nữ một đoàn Chèo ở Thanh Hóa
chắc là nàng đẹp
mà hồng nhan bạc phận
nàng tô sơn đánh phấn cho tấm lòng nàng đau
nàng viết được những câu
xổ xấu một thời ngây dại
một thời con gái
mà Nguyễn Du từng đoạ trường:
"Đau đớn thay phận đàn bà
Lời rằng bạc phận cũng là lời chung!"

Quả thật tôi chưa thấy một người đàn bà nào hạnh phúc
dù ở địa vị nào, giai cấp nào.
Ai cũng biết Vũ Nữ Cẩm Nhung ở Sài Gòn tàn phế thời Việt Nam Cộng Hòa,

thời sau Giải Phóng vẫn đi xin ăn
rồi một hôm được dắt lên xe đò từ Sài Gòn về Rạch Giá
và chết bên vệ đường...

Ai cũng biết cô giáo Lê Thị Phảo
giáo viên trường Tiểu Học Cộng Đồng Võ Tánh Đà Lạt
sau ngày 3 tháng Bốn bảy lăm cô đi lang thang ngoài đường
cô bị hiếp dâm
cổ để ra một đứa nhỏ và cô bỏ nó
rồi cô lang thang
rồi người ta nhẹ nhàng đưa cô lên xe đò chạy về Di Linh
cô bị đẩy xuống
và cô chết bên rừng một ngày mùa Đông...

Tôi biết rõ nhất thời tôi Cải Tạo:
Má tôi, vợ tôi, chị tôi, em gái tôi, con tôi
nghèo khổ, tả tôi cũng ráng đi tìm thăm tôi
mười lăm phút rồi về
tả tôi, nghèo khổ, đau đớn...

Đàn bà ai sướng xin kể cho tôi nghe?
để tôi xé bài thơ này
của Đoàn Thị Tảo
một cô đào gánh chèo
đói, nghèo...làm giàu cho bốn ngàn năm văn hiến!

Tôi chép y nguyên vẫn xin ai đừng ném liệng!
Đoàn Thị Tảo là đàn bà...cần một ánh mắt thiết tha!
Mua được con gà cũng đem lên Chùa cúng Phật!
Điên quá chừng! Dại quá chừng!

Tôi nhớ Cô Lê Thị Phảo...
ai từng dạy học (mà nay còn sống) ở Đà Lạt chắc còn nhớ!
Khi tôi Cải Tạo về còn thấy cô đứng trước nhà hàng Thượng Hải
sau đó thì nghe tin cô lìa trần ở Di Linh
sau đó nghe tin Cẩm Nhung chết ở Rạch Giá!

*Hãy nghĩ rằng tôi buồn tay chép chơi.
Hãy nghĩ rằng tôi mời ai đó đọc không phải bạn!*

Trần Văn Lê